ՀԱՎԵԼՎԱԾ 10
«Եվրասիական տնտեսական
միության մասին» պայմանագրի

ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ
«Չափումների միասնականության ապահովման ոլորտում համաձայնեցված քաղաքականության իրականացման մասին»

1. Սույն Արձանագրությունը մշակված է Եվրասիական տնտեսական միության պայմանագրի X բաժնի համաձայն եւ դրանով սահմանվում են անդամ պետությունների կողմից չափումների միասնականության ապահովման ոլորտում համաձայնեցված քաղաքականության իրականացման սկզբունքները՝ չափումների արդյունքների եւ Միության տեխնիկական կանոնակարգերին արտադրանքի համապատասխանության գնահատման (հաստատման) արդյունքների, ինչպես նաեւ արտադրանքի քանակական ցուցանիշների համադրելիությունն ապահովելու նպատակով:

2. Սույն Արձանագրության մեջ գործածվող հասկացություններն ունեն հետեւյալ իմաստը՝

«չափման մեթոդիկաների (մեթոդների) վկայագրում»՝ չափումների չափագիտական պահանջներին չափման մեթոդիկաների (մեթոդների) համապատասխանության ուսումնասիրություն եւ հաստատում.

«մեծության միավոր»՝ ֆիքսված չափի մեծություն, որին պայմանականորեն տրված է միավորին համարժեք թվային արժեք եւ որը կիրառվում է համանման մեծությունների քանակային արտահայտության համար.

«չափումների միասնականություն»՝ չափումների այնպիսի վիճակ, որի արդյունքներն արտահայտված են անդամ պետություններում կիրառման համար թույլատրված մեծության միավորներով, իսկ չափումների ճշգրտության ցուցանիշները դուրս չեն գալիս սահմանված տիրույթից.

«չափում»՝ փորձարարական եղանակով մեծության մեկ կամ ավելի քանակական այնպիսի արժեքների ստացման գործընթաց, որոնք հիմնավորապես կարող են վերագրվել մեծությանը.

«չափման միջոցների տրամաչափարկում (կալիբրավորում)»՝ գործողությունների ամբողջություն, որով սահմանվում է չափման միջոցի օգնությամբ ստացված մեծության արժեքի եւ մեծության միավորի նմանատիպ չափանմուշով արտահայտված մեծության արժեքի հարաբերակցությունը՝ չափման միջոցների չափագիտական իրական բնութագրերը որոշելու նպատակով.

«Միավորների միջազգային համակարգ (ՄՀ)»՝ Չափի եւ կշռի գլխավոր համաժողովի կողմից ընդունված միավորների համակարգ, որը հիմնված է մեծությունների միջազգային համակարգի վրա եւ ներառում է անվանումներ ու նշանակություններ, նախածանցների հավաքակազմեր, դրանց անվանումները, նշանակություններն ու կիրառման կանոնները.

«չափման մեթոդիկա (մեթոդ)» չափման այնպիսի գործողությունների կոնկրետ նկարագրված ամբողջություն, որոնց իրականացումն ապահովում է ճշգրտության սահմանված ցուցանիշներ ներառող չափման արդյունքների ստացում.

«չափագիտական հետեւելիություն (հետագծելիություն)»՝ չափման արդյունքի հատկություն, որի համաձայն արդյունքը կարող է համեմատվել ազգային (առաջնային)

չափանմուշի հետ՝ փաստաթղթավորված ստուգաչափման եւ տրամաչափարկման անքակտելի շղթայի միջոցով.

«չափագիտական փորձաքննություն»՝ չափումների միասնականությանն առնչվող չափագիտական պահանջների, կանոնների եւ նորմերի ճիշտ ու լիարժեք կիրառման վերլուծություն եւ գնահատում.

«ազգային (առաջնային) չափանմուշ»՝ մեծության միավորի չափանմուշ, որը ճանաչվել է անդամ պետության կողմից պետական կամ տնտեսական գործունեության մեջ օգտագործվելու նպատակով՝ որպես հիմք այլ նմանատիպ մեծության միավորների չափանմուշներին արժեք տալու համար.

«չափման միջոցների ստուգաչափում»՝ այնպիսի գործողությունների ամբողջություն, որոնք իրականացվում են չափագիտական պարտադիր պահանջներին չափման միջոցների համապատասխանությունը հաստատելու նպատակով.

«չափումների ելակետային մեթոդիկա (մեթոդ)»՝ չափումների մեթոդիկա (մեթոդ), որն օգտագործվում է չափումների այնպիսի արդյունքներ ստանալու համար, որոնք կարող են կիրառվել նմանատիպ մեծությունների՝ չափման այլ մեթոդիկաների (մեթոդների) օգնությամբ ստացված մեծության չափված արժեքների ճշտության գնահատման համար, ինչպես նաեւ օգտագործվում է չափման միջոցների տրամաչափարկման կամ ստանդարտ նմուշների բնութագրերը սահմանելու համար.

«չափանմուշների համեմատում»՝ չափման միավորի վերարտադրման եւ փոխանցման ժամանակ չափման արդյունքների ու ճշտության մեկ մակարդակի մեծությունների միավորների չափանմուշների միջեւ հարաբերակցության որոշում.

«չափման միջոց»՝ չափումների համար նախատեսված եւ չափագիտական բնութագրեր ունեցող տեխնիկական միջոց.

«ստանդարտ նմուշ»՝ չափագիտական հետեւելիությամբ եւ չափումների ճշգրտության սահմանված ցուցանիշներ ունեցող նյութ՝ ենթադրվող նշանակությանը համապատասխան՝ որակական հատկությունների գնահատման կամ չափումների ժամանակ օգտագործվելու համար որոշակի հատկությունների նկատմամբ բավականաչափ համասեռ եւ կայուն.

«չափման միջոցի տեսակի հաստատում»՝ անդամ պետության պետական իշխանության (կառավարման) մարմնի՝ չափումների միասնականության ոլորտին առնչվող որոշում, որով փորձարկումների դրական արդյունքների հիման վրա անդամ պետության տարածքում թույլատրվում է կիրառել հաստատված տեսակի չափման միջոց.

«ստանդարտ նմուշի տեսակի հաստատում»՝ անդամ պետության պետական իշխանության (կառավարման) մարմնի՝ չափումների միասնականության ոլորտին առնչվող որոշում, որով փորձարկումների դրական արդյունքների հիման վրա անդամ պետության տարածքում թույլատրվում է կիրառել հաստատված տեսակի ստանդարտ նմուշ.

«մեծության սանդղակ»՝ մեծության արժեքների աստիճանակարգված ամբողջություն, որը ծառայում է որպես ելակետային հիմք՝ համապատասխան մեծության չափման համար.

«մեծության միավորի չափանմուշ»՝ տեխնիկական միջոց (միջոցների համալիր), որը նախատեսված է մեծության միավորի կամ մեծության սանդղակի վերարտադրման, պահպանման եւ փոխանցման համար:

3. Անդամ պետությունները չափումների միասնականության ապահովման ոլորտում իրականացնում են համաձայնեցված քաղաքականություն՝ չափումների միասնականության ապահովման ոլորտին առնչվող՝ անդամ պետությունների օրենսդրության ներդաշնակեցման եւ հետեւյալն ապահովող համաձայնեցված գործողություններ իրականացնելու միջոցով՝

1) չափումների միասնականության ապահովման ոլորտում աշխատանքների արդյունքների փոխադարձ ճանաչման մեխանիզմների ստեղծում՝ չափումների միասնականության ապահովման աշխատանքների արդյունքների փոխադարձ ճանաչման կանոնների հաստատման եղանակով.

2) մեծությունների միավորների չափանմուշների, չափման միջոցների, ստանդարտ նմուշների եւ չափման վկայագրված մեթոդիկաների (մեթոդների) օգտագործում, որոնց համար անդամ պետությունների կողմից ապահովվում է իրենց օգնությամբ ստացված արդյունքների չափագիտական հետեւելիություն (հետագծելիություն)՝ Միավորների միջազգային համակարգի (ՄՀ), ազգային (առաջնային) չափանմուշի եւ (կամ) մեծությունների միավորների միջազգային չափանմուշների առումով.

3) անդամ պետությունների համապատասխան տեղեկատվական ֆոնդերում առկա, չափումների միասնականության ապահովման ոլորտին առնչվող տեղեկությունների փոխադարձ տրամադրում.

4) չափումների միասնականության ապահովման ոլորտում իրականացվող աշխատանքների համաձայնեցված կարգի կիրառում.

4. Անդամ պետությունները կիրառում են չափումներին ներկայացվող պահանջների, մեծությունների միավորների, մեծությունների միավորների չափանմուշների եւ մեծությունների սանդղակի, չափման միջոցների, ստանդարտ նմուշների, չափման մեթոդիկաների (մեթոդների) առումով անդամ պետությունների՝ չափումների միասնականության ապահովման ոլորտի օրենսդրությունը ներդաշնակեցնելուն նպատակաուղղված միջոցներ՝ չափագիտության եւ ստանդարտացման միջազգային ու տարածաշրջանային կազմակերպությունների կողմից ընդունված փաստաթղթերի հիման վրա:

5. Անդամ պետություններն իրականացնում են չափումների միասնականության ապահովման ոլորտում՝ իրենց պետության օրենսդրությանը համապատասխան աշխատանքներ իրականացնելու համար լիազորված (հավատարմագրված) պետական իշխանության (կառավարման) մարմինների կամ անդամ պետությունների իրավաբանական անձանց կողմից չափումների միասնականության ապահովման ոլորտում իրականացվող աշխատանքների արդյունքների փոխադարձ ճանաչում՝ չափումների միասնականության ապահովմանն ուղղված աշխատանքների արդյունքների փոխադարձ ճանաչման կանոնների եւ այդ աշխատանքների կատարման հաստատված կարգի համաձայն:

Չափումների միասնականության ապահովման ոլորտում իրականացվող աշխատանքների արդյունքների ճանաչումն իրականացվում է անդամ պետությունների տարածքներում պատրաստված չափման միջոցների կիրառմամբ:

6. Չափումների արդյունքների, մեծությունների միավորների չափանմուշների, ստանդարտ նմուշների՝ անդամ պետությունների ազգային (առաջնային) չափանմուշների եւ Միավորների միջազգային համակարգի (ՄՀ) նկատմամբ չափագիտական հետեւելիության ապահովման նպատակով անդամ պետությունները կազմակերպում են մեծությունների միավորների չափանմուշների ստեղծման եւ կատարելագործման, ստանդարտ նմուշների անվանացանկի մշակման ու սահմանման, պարբերաբար համեմատելու եղանակով անդամ պետությունների՝ մեծությունների միավորների չափանմուշների համարժեքության որոշման աշխատանքների իրականացում:

7. Անդամ պետությունների նորմատիվ իրավական ակտերը, նորմատիվ եւ միջազգային փաստաթղթերը, անդամ պետությունների՝ չափումների միասնականության

ապահովման ոլորտին առնչվող միջազգային պայմանագրերը, չափման վկայագրված մեթոդիկաները (մեթոդները), անդամ պետությունների կողմից կարգավորվող ոլորտներում կիրառվող չափման միջոցները, մեծությունների միավորների չափանմուշների եւ մեծությունների սանդղակի, հաստատված տեսակի ստանդարտ նմուշների եւ հաստատված տեսակի չափման միջոցների մասին տեղեկությունները ձեւավորում են չափումների միասնականության ապահովման ոլորտին առնչվող՝ անդամ պետությունների տեղեկատվական ֆոնդերը:

Տեղեկատվական ֆոնդերի կառավարումն իրականացվում է անդամ պետությունների օրենսդրությանը համապատասխան, տեղեկատվական ֆոնդերում առկա տեղեկությունների տրամադրումը կազմակերպվում է սույն Արձանագրության 5-րդ կետում նշված՝ անդամ պետությունների պետական իշխանության (կառավարման) մարմինների կողմից՝ Հանձնաժողովի կողմից սահմանված կարգով:

8. Անդամ պետությունները չափումների միասնականության ապահովման ոլորտին առնչվող համապատասխան լիազորություններ են տալիս պետական իշխանության (կառավարման) մարմիններին, որոնք անցկացնում են անդամ պետությունների դիրքորոշումների համապատասխանեցմանն ուղղված խորհրդակցություններ եւ ապահովում են չափումների միասնականության ապահովման ոլորտին առնչվող աշխատանքների համակարգում ու իրականացում:

9. Հանձնաժողովը հաստատում է հետեւյալ փաստաթղթերը՝

1) Միության տեխնիկական կանոնակարգերի մշակման ժամանակ կիրառվող մեծությունների արտահամակարգային միավորների ցանկը, որը ներառում է դրանց հարաբերակցությունը Միավորների միջազգային համակարգի (ՄՀ) հետ.

2) չափումների միասնականության ապահովման աշխատանքների արդյունքների փոխադարձ ճանաչման կանոնները.

3) չափումների միասնականության ապահովման ոլորտում աշխատանքների իրականացման կարգը, այդ թվում՝

Միության տեխնիկական կանոնակարգի նախագիծը, ստանդարտների ցանկի նախագիծը, որոնց կամավոր հիմունքներով կիրառման արդյունքում ապահովվում է Միության տեխնիկական կանոնակարգի պահանջների կատարում, ուսումնասիրությունների (փորձարկումների) եւ չափումների կանոններ ու մեթոդներ, այդ թվում՝ Միության տեխնիկական կանոնակարգի պահանջների կատարման եւ կիրառման ու տեխնիկական կարգավորման համապատասխանության գնահատման համար անհրաժեշտ նմուշառման կանոններ պարունակող ստանդարտների ցանկի նախագիծը չափագիտական փորձաքննության ենթարկելու կարգը.

միջլաբորատոր համեմատական փորձարկումների (միջլաբորատոր համեմատությունների) կազմակերպման կարգը.

չափման մեթոդիկաների (մեթոդների) չափագիտական վկայագրման կարգը.

որպես չափման ելակետային մեթոդիկաներ (մեթոդներ) կիրառվող՝ չափման մեթոդիկաների (մեթոդների) վկայագրման կարգը.

չափման միջոցի տեսակի հաստատման կարգը.

ստանդարտ նմուշի տեսակի հաստատման կարգը.

չափման միջոցի ստուգաչափման եւ տրամաչափարկումը կազմակերպելու կարգը.

4) անդամ պետությունների տեղեկատվական ֆոնդերում առկա, չափումների միասնականության ապահովման ոլորտին առնչվող տեղեկությունների փոխադարձ տրամադրման կարգը.